

א) האדם לבבו נברא בצלם אלוהים. כי השם נפה בו נשמה חיים על בן נברלה נפשו מאר מנפשות כל הבעל חיים אשר תחת החמש. שככל הנפשות הן חלק הארץ. ונשמה הארץ היא חלק נתן לו השם ממרומיים. ולכן ננתן לו השם פועל הארץ ומעשו מעשה שאיר הבעה למשיח.

ב) זה שאמנו שבנפשות הבעה הם חלק הארץ, אין רצונם לומר שנפשותיהם חומרים בחומר הארץ, כי גם נפשות ורוחות הבעה מעשה ידי יוצר הכל הם, געלים מוחומר וממשטי החומר. יצרם השם להנאה היבינה והחיה והעוות והדעת למשיח, להשלמת הארץ אשר הם עליהם, ולהדיות משמשים לאדם השוכן בת, אבל מדרגות פחותות הן, אין בבחן בה לחשוב עניין או לעשות דבר, וילו. בדברים הארץים.

ג) וזה שאמנו כי נשמה האדם היא חלק נתן לו השם ממרומיים רצינו לומר שאיננה חלק הארץ הארץ, שנבראו לבני להיות לחמשי העניים הארץים הארץים באשר בארתו (ב'), אבל מעלה עליונה מאר, כי באה אל הארץ מבני מרים, ופעולותה כמי טבעה. יקרים ונשבים, פועלת בדברים שהן מבעל לשמש ולפעולותה היקרות האלו אינה זריבה לנוף שהחכורה עמו, אלא על ידי הנוף תפעל גם בעני הארץ, כמו שייתברא (ה).

ד) הדבר שאמנו הוא עמוד התורה והמצוות כליה, שאם יבין האדם אל פעולות נפשו בדרך אמת, ולא תכבוד

והחדר שהוא מעוטרת בהן, עד שייתברר לו הוראה ומעלה על שאר הנפשות, ידע כי אין כי עלי נפש האדם ואוהב אותה מאר. כי האדם לבבו נברא בצלם אליהם ובדמותו לא שאיר הבעה, ושבחוותו ברמות אליהם, צריך שייתרmeta אליו בפעולותיו ובמעשיו, והוא בון בשישתמש בכותות נפשו גם תחת השימוש על דרך שפלה במרומים טרם התחכורה לנוף, כמו שרטונו (ג'). וכל זה יהוה ביד האדם לעשותו, אם יתקין דרכיו על פי התורה והמצוות, יוט לבו לעשות מעשי כאשר צוחה האלים.

ב' כ' יז

א-תְּבִלָּתִי הַקָּדָשָׁה: וְיִצְּרֹר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־קָדָשָׁם
מִרְחָאָרוֹת וְתַחַזֵּק אֲפִיו נְשֻׁפּוֹת חַסִּים וְקַיִם הָאָדָם לְנֶפֶשׁ

ב' נטה באביו, ע"א⁶⁶

התהנותים ומן הפליזנים, גויי מן התהנותים ונשמה מן העליינים לפי שביהם ראשן נבראו שמים וארכן. בשני ברא רקייע לעליינים בשלישי תורה היבשה לתהנותים. ברבעי ברא מאורו לעליינים. חמישי ישדי המים לתהנותים. התיק השם לבראות בו בעלייתם ובתהנותם ואם לאו שיש קנהה במעשה בראשית שהו אלו רכים על אלו בבראותם אתך⁶⁷

ויאמר אליהם תוציא הארץ נפשך נזול למליה בנהמת ורמש כ-
קחית הארץ למשיח וידיך:

ב' נטה באביו מוצב מוציאך נרע עץ פלוי עשה פלו למליכך אשר
וירעבו על הארץ נידיך:

א. [המיוחד שבאדם, ישראל והעמים]
 הנבראים אשר ברא ה' יתברך בעולמו, כולם הם פועלים בעולם אשר נבראו בו וכל אחד לפ' מעלה
 והшибוטו גודל פועלתו. הנה השמים וכל צבאם השמיים כולם פועלים משבכיהם הרקיע ופועלים בתהומות
 כמו שבראמ השם יתברך וסידר אותן. וכן התהומות כולם פועלים: הארץ היא שפעלת ומוציאה צמחה,
 וכל אשר הוא יצא מן הארץ היא פעלתה. וכן המים פועלים מזרויים וממצחיהם האדמה, והרוח גם כן מגדל
 הכל כמו שהוא ידע, וכן האש כמו החמה מחמם ומגדל הכל, וכן כל בעלי חיים וכל המינים שבעולם - לא
 לתהו בראם, רק נאמר עליהם (בראשית א') פה ורנו ומלאו את הארץ, עד שאין אחד בטל, והכל פועלים
 בעולם אשר נבראו בו.

ו. וכל פעולה היא מתיחסת אל הפעול. כי המיימות אשר הוא פעלת האש מתיחס אליו, וכן הקיירות
 ומתיחס אל המים אשר פועלם הקיירות. וכן בכל הדברים מתיחסת הפעולה אל הפעול.
 ומעתה האדם אשר הוא נבדל מכל שאר בעלי חיים מצד הנפש, שאין נפשו נפש בהמות רק נפשו נפש
 שכליית, לא כמו שאר בעלי חיים הטבעיים שאין נפשם רק טבעיות, מהוויב שהיה לו פעולות מתיחסות אל
 נפשו השכלית האלוהית, והוא לו פעולות שכליות אלוהיות. שכבר אמרנו כי כל פעולה צריך שתיה
 מתיחסת אל הפעול.
 ומפני שתמצא האדם משותף עם שאר בעלי חיים הטבעיים בהרבה פעולות, ודבר זה בודאי מצד הנפש
 החינוי אשר באדם, אשר בו משותף עם שאר בעלי חיים הטבעיים, אבל אי אפשר שלא יהי לו פעולות
 גם כן מתיחסים אל נפשו השכלית האלוהית כי לא יגער כוחו. כי מה שהאדם הוא בدني ונגר ועשה
 מלאכת האפייה והבישול וכיוצא בה מהתיקון הבגדים, שודאי אף כי דברים אלו צריכים לו נפש השכלית,
 מי הוא ערב לי שהדבר הזה הוא מצד שלמות שבנו, והרי ראי ומחייב שהיו לו פעולות אלוהיות שיפעל
 בעולם אשר בראו כפי מעלה נפשו האלוהית, ואולי כל הדברים האלה אשר זכרנו הם מצד חסרן
 שבאדם?!

[בין בני אדם לבעלי חיים] בסוף קדושים (פ"ב ב)

תני רבי שמואן בר אלעזר אומר:
 מימי לא ראיתי צבי קץ וארי סבל ושועל חנוני,
 והם מתרנסים שלא בצער,
 והם לא נבראו אלא לשמשני,
 ואני נבראתי לשמש את קוני.
 ומה אלו שלא נבראו אלא לשמשני, מתרנסים שלא בצער,
 ואני שנבראתי לשמש את קוני, על אחת כמה וכמה.
 אלא שהריעות את מעשי וkiphatyi את פרנסותי.
 שנאמר: עונתיכם הטו אלה וגוי,

עד כאן.

? הרי שבירו כי הפעולות והמלאות שעשו האנשים לצורך פרנסתם אינם מצד מעלה האדם, אבל הם לו
 מצד פחדות וחשון. וכשבראה האדם, לא נבראת עמו המלאכה ותיקון בגדים ובין הבתים, רק בגין עין
 היה בלי דברים אלו. ואם כן אין אלו הפעולות לאדם מצד השלמות, שלא נמצא בבעל חיים אלו
 הפעולות, והם מתרנסים בלי דברים אלו.
אם כן פעולות אלו הם לאדם מצד חסרן, שחטא וקיפח פרנסתו, ולולא זה לא היה צריך לדברים אלו.

ואם כן מה שהאדם משובח מכל שאר בעלי חיים, וראו שהיו לו הפעולות מייחדות, אין הפעולות
 המייחדות מהם הפעולות שהם המלאכות והביניים, כי דבר זה אינו לא לשימות רק לחסרון וkiphatyi
 בשבי שחתא ונעשה בעל חסרן, ורק צריך לכל הדברים הללו.

וכבר אמרנו כי אי אפשר שלא יהי לאדם הפעולות אשר הם מתיחסים אל נפשו אשר יש לו נפש אלוהית.

[מה מייחד את האדם?]

? ואם כן נשארה השאלה איזה הם הפעולות המייחדות לו, המתייחסות אל מעלהו במה שיש לו נפש
 שכלי? לא ישר לומר רק כי הפעולות המייחדות אל מעלה נפשו הם הפעולות האלוהיות והם מצוות התורה,
 והם הם מיזוקים אל האדם לפי מעלה נפשו האלוהית, ודבר זה בודאי הם פועלות המייחדות אליו
 וראויים אילן.